

Дан одговорности 2 • Истраживање

РАК Дефиниција: Одговорност је бити поуздан да урадите ствари које се од вас очекују или захтевају.

У овој лекцији ученици ће научити више о томе шта професор и истраживач Дан Аериели назива „фаџер факторима“ и како ови фактори лажирања дозвољавају нашем мозгу да лаже, вара или буде неодговоран, а да ми тога не схватамо. То је супротно самодисциплини о којој смо разговарали првог дана. Уместо тога, чини се да нам фаџер фактор даје дозволу да доносимо неодговорне одлуке и осећамо се добро у вези са њима. Данас ћемо разговарати о томе који су ти фактори лажирања како бисмо могли да их пратимо и исправљамо.

Недељни циљеви

Ученици ће:

- ☐ Анализирајте и личне и корпоративне одговорности.
- ☐ Процените њихову заједницу кроз сочиво одговорности.

Ресурси / Материјали

- ☐ **ВИДЕО:** [Фаџер Фаџ \(1:41\)](#)
- ☐ Ако сте заинтересовани, можете прегледати/приказати друге видео записе који приказују рад Дана Ариелија. (Не)поштење: истина о лажима је дугачак, али веома добро урађен. Ту су и ТедТалкс од Ариели који ће вам можда бити занимљиви.

Рефлеџт / Ассес

Испорука:

- ☐ Дневни бодови за учешће
- ☐ **Упис у дневник одговорности:** Са којим „фаџер фактором“ се највише борите? Шта можете да урадите да преузмете мало више одговорности у овој области и не дозволите да фактор лажирања толико утиче на ваше одлуке?

Објави

Дискусион Стартерс:

- Да ли себе сматрате добром и пристojном особом?
- Да ли сте икада нешто лагали или вараали?
- Ако смо добри и пристojни људи, зашто лажемо или варамо?

Инспире

Наша способност да будемо непоштени (лажемо или варамо, чак и само мало) зависи од онога што професор бихевиоралне економије и истраживач, Дан Ариели, назива **фудге фактор**.

Гледати: [Фаџер Фаџ](#)

Дискутовати:

- ☐ Шта значи појам „фаџер фактор“?
- ☐ Ево 10 ствари које утичу на наше фудге факторе:
  1. Сви то раде
  2. Сукоби интереса
  3. Не повредим никога
  4. Лагање за друге
  5. Креативност
  6. Недостатак надзора
  7. Друштвене норме
  8. Умор
  9. Удаљеност од злочина
  10. Самозаваравање
- ☐ Које од ових ствари вам највише одјекују? Због чега се осећате као да је у реду лагати или варати нешто?

Оснажити

Играње улога и дискусија:

Изаберите учеснике који желе да играју улоге у следећим ситуацијама (ако нико није вољан или ако немате времена, можете једноставно да прочитате сваки сценарио). Сваки сценарио представља један од фактора лажирања. Нека одабрани ученици одиграју ситуацију за разред. Погледајте да ли други ученици могу а) идентификују фудге фактор који се описује/приказује, и б) разговарати о томе шта одговорна одлука заправо јесте (у поређењу са оним што се догодило).

Настављено...

1. Студент прво период је послао одговоре на квиз о историји, а сада га сви варају, па то чините и ви. **(Сви то раде)**
2. Госпођа Смит је управник школе која треба да ангажује молера да префарба све учионице, али има веома ограничен буџет. Сликари Дан је нећак госпође Смит. Када стигну све понуде за фарбање, Паинтер Дан је највећи и премашује буџет. Остале локалне компаније спремне су да фарбају школу за мање и у оквиру буџета. Госпођа Смит ипак ангажује сликара Дана. **(Сукоб интереса)**
3. Не можете довести свог пса у градски аутобус осим ако није сертифициран пас за емоционалну подршку (ЕСД). Ово није случај за вашег пса, али не видите зашто му није дозвољено да јаше. Ваше штене се добро понаша и превише је далеко да бисте ходали центром града од вашег стана. Без аутобуса, заглављени сте у свом комшилуку. Дакле, наручите прслук за „псе за емоционалну подршку“ на мрежи и ставите га на њу како би људи претпоставили да је ЕСД. Возач аутобуса то сада чак и не доводи у питање. **(Не повредим никога)**
4. Ваш сарадник Сем је нов и још увек учи шта ради у продавници у којој обоје радите. Међутим, ваш шеф нема много разумевања и лако се фрустрира, чак и пред купцима. Сем је требало да обнови залихе грицкалица, али није јер је помагао муштерији са проблемом на пумпи. Када се Сам врати, можете видети да ће ваш шеф експлодирати због проблема са ужином. Улазиш и кажеш да си рекао Сему да ћеш да обновиш залихе грицкалица, али си заборавио, па је твоја грешка што је мало. **(Лагање за друге)**
5. Ваши пријатељи воле када причате приче о стварима које вам се дешавају јер их увек чините занимљивим, чак и ако нису у потпуности истините. То је као када је твој деда причао своје пећарске приче у којима су рибе увек биле мало веће него што су заправо биле. **(креативност)**
6. После школе требало би да урадите све своје домаће задатке и један посао пре игре, али никога нема код куће, па се, наравно, играте пре него што почнете да радите. Како би твоји старатељи уопште знали? **(Недостатак надзора)**
7. Ограничење брзине је 55, али људи скоро увек возе 60. У ствари, ретко возите тачно ограничену брзину. Увек си мало преко. **(Друштвене норме)** *(Овај пример би такође могао бити „Сви то раде“, али је толико уобичајено да се боље уклапа у друштвене норме.)*
8. Чуваш четворо дивље деце. Петак је увече и тог дана сте имали огроман низ тестова за које сте остајали будни већину ноћи прошле недеље до 1 ујутро да бисте учили. Осим тога, следећег дана имате кошаркашки турнир због којег сте нервозни и клавирски рецитал у недељу за који нисте спремни. Деца желе да гледају филмове целе ноћи и једу брзу храну. Родитељи су тражили да не гледају ТВ, већ да се играју. Преуморни сте и исцрпљени да бисте се тренутно играли са овом децом, па сте им дозволили да гледају ТВ. **(Умор)**
9. Твој друг ради у ресторану брзе хране. Дозвољено им је да једу један оброк у смени. Редовно га покупе када заврши да бисте могли да се дружите. Иако је већ појео свој бесплатни оброк, он ће узети 4-5 хамбургера и дати вам пар. Не осећаш се лоше због овога јер ниси ти узео хамбургере. **(Удаљеност од злочина)**
10. Редовно касните 15 минута на термине, вежбу, школу; никада не можете стићи нигде на време. Али, не осећате се лоше због тога јер сте иначе добра особа и касњење није најгора ствар на свету. Барем ти **урадите** појави се на крају. **(самообмана)**